

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 59 0 Ps 029720 17 Rev
Banjaluka, 15.03.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Gorjane Popadić kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Stake Gojković, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca a.d. F. B. u stečaju, V. O. bb, koga zastupa stečajni upravnik L. Đ. i po njegovoj punomoći, punomoćnik advokat J. B. iz B., protiv tužene Republike Srpske-Ministarstvo, koju zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, radi utvrđenja, odlučujući o reviziji tužene protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 59 0 Ps 029720 16 PŽ od 13.01.2017. godine, na sjednici održanoj dana 15.03.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Zahtjev tužioca za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj 59 0 Ps 029720 16 Ps od 15.11.2016. godine, djelimično je usvojen tužbeni zahtjev tužioca i utvrđeno da je osnovano osporavanje potraživanja tužene-stečajnog povjerioca, u visini od 4.309,90 KM obzirom da se isto odnosi na prijavljeno potraživanje JU Zavod kao doprinos za zapošljavanje i obavezana tužena da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.159,35 KM u roku od 30 dana. Odbijen je zahtjev tužioca u dijelu da se utvrdi da je osnovano osporavanje potraživanja tužene u visini od 78.927,53 KM, prijavljeno u stečajnu masu tužioca kao stečajnog dužnika, obzirom da se odnosi na prijavljeno potraživanje Fonda, koje se odnosi na doprinose za PIO, kao i sa potraživanje troškova parničnog postupka preko iznosa dosuđenog u stavu I izreke ove presude.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 59 0 Ps 029720 16 PŽ od 13.01.2017. godine, žalba tužioca je uvažena i presuda Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj 59 0 Ps 029720 16 Ps od 15.11.2016. godine u odbijajućem dijelu preinačena tako što je utvrđeno da je osnovano osporavanje potraživanja tužene u visini od 78.927,53 KM, koje se odnosi na potraživanje Fonda za doprinose za PIO, te je tužena obavezana da tužiocu isplati na ime troškova parničnog postupka iznos od 6.915,65 KM u roku od 30 dana.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužena iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužilac predlaže da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužioca za utvrđenje osnovanosti osporavanja potraživanja tužene kao stečajnog povjerioca u stečajnom postupku, po osnovu doprinosa za zapošljavanje i doprinosa za penzijsko-invalidsko osiguranje.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio da je nad tužiocem otvoren stečajni postupak dana 11.12.2015. godine, da je tužena prijavila potraživanja koja su bila obezbijedjena razlučnim pravom u iznosu od 2.715.903,48 KM, ali i potraživanja kao stečajni povjerilac u iznosu od 207.482,66 KM; da je od prijavljenog potraživanja tužene kao stečajnog povjerioca u ukupnom iznosu od 207.482,66 KM, stečajni upravnik na ročištu 04.05.2016. godine priznao iznos od 124.245,23 KM a iznos od 83.237,43 KM je osporen jer se odnosio na potraživanja po osnovu doprinosa za PIO i doprinosa za zapošljavanje, koja potraživanja su na ročištu za ispitivanje prijavljenih potraživanja koje je održano 10.03.2016. godine priznata Fondu kao stečajnom povjeriocu u ukupnom iznosu od 1.048.000,58 KM, dok su stečajnom povjeriocu (JU Zavodu) priznata potraživanja u traženom iznosu od 71.705,82 KM; da iz nalaza vještaka ekonomske struke slijedi da se dio prijavljenog potraživanja tužene kao stečajnog povjerioca u iznosu od 207.482,67 KM i to dio u iznosu 83.237,43 KM odnosi na doprinose za PIO i na doprinose za nezaposlene i da ovaj iznos uključuje i kamate na obe vrste ovih doprinosa.

Polazeći od toga da stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima ("Službeni glasnik RS" broj 103/2015, dalje: ZIDZD) i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetskom sistemu RS ("Službeni glasnik RS" broj 103/2015, dalje: ZIDZBS) sredstva po osnovu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje predstavljaju prihod budžeta Republike Srpske, a ne Fonda, kako je to bilo regulisano Zakonom o doprinosima ("Službeni glasnik RS" broj 116/2012, dalje: ZD) i Zakonom o budžetskom sistemu ("Službeni glasnik RS" broj 121/2012, dalje: ZBS), a da doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti predstavljaju prihod budžeta Fonda odnosno JU Zavoda, prvostepeni sud je djelimično usvojio tužbeni zahtjev i utvrdio da je osnovano osporavanje potraživanja tužene za iznos od 4.309,90 KM koji iznos zajedno sa kamatama predstavlja prijavljeno potraživanje JU Zavod, dok je zahtjev tužioca za utvrđenje osnovanosti osporavanja potraživanja tužene za iznos od 78.927,53 KM (koji se odnosi na potraživanje Fonda, po osnovu doprinosa za PIO), odbio.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenično utvrđenje prvostepenog suda, ali ne i njegov pravni zaključak, pa je žalbu tužioca uvažio i prvostepenu presudu u odbijajućem dijelu preinačio na osnovu odredbe člana 229. stav 1. tačka 4. i 5. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP).

Po ocjeni drugostepenog suda odredbama ZIDZBS i ZIDZD koje su stupile na snagu 01.01.2016. godine (nakon otvaranja stečaja i nakon perioda na koji se odnosi prijavljeno potraživanje), nije predviđena retroaktivna primjena kao izuzetak od pravila da zakon ili pojedine odredbe zakona mogu imati povratno dejstvo, tako da se primjenom zakona koji su važili u vrijeme nastanka potraživanja (člana 1., 2. i 3. ZD i člana 1., 2., 3. i 12. ZBS, te člana 3. Zakona o izvršenju budžeta („Službeni glasnik RS“ broj 116/2012), radi o potraživanjima po osnovu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje koja pripadaju Fondu, a ne tužene, pa zaključuje da je tužilac pravilno, primjenom odredbe iz člana 119. Zakona o stečajnom postupku ("Službeni glasnik RS" broj 26/10-prečišćeni tekst, dalje: ZSP) koji se primjenjuje na konkretni slučaj shodno odredbi člana 293. stav

1. Zakona o stečaju ("Službeni glasnik RS" broj 16/2016), osporio tuženoj ova potraživanja i priznao ih Fondu, te uvrstio u Tabelu priznatih potraživanja u stečajnom postupku, koja ima dejstvo pravosnažne presude u pogledu iznosa i ranga priznatih potraživanja.

Pobijana presuda je pravilna.

Stečajni postupak sprovodi sud po pravilima ZSP. Osnovni cilj stečajnog postupka je namirenje stečajnih povjerilaca koji svoja potraživanja mogu ostvarivati samo u stečajnom postupku. Taj cilj se postiže unovčenjem imovine stečajnog dužnika i podjelom tih sredstava povjeriocima (član 2. stav 1. ZSP). Taj postupak obuhvata cjelokupnu imovinu koja pripada stečajnom dužniku u vrijeme otvaranja stečajnog postupka (stečajna masa), koja služi namirenju stečajnih povjerilaca koji u vrijeme otvaranja stečajnog postupka imaju osnovan imovinski zahtjev prema stečajnom dužniku (član 34. ZSP).

Stranke u stečajnom postupku su stečajni dužnik (nad kojim je otvoren stečajni postupak) i povjerioci (stečajni, razlučni ili izlučni), koji svojstvo stranke u stečajnom postupku stiču prijavom potraživanja.

Od trenutka objavljivanja rješenja o otvaranju stečajnog postupka, raspolaganja stečajnog dužnika predmetom stečajne mase su bez pravnog učinka, prestaju prava organa, zastupnika i punomoćnika stečajnog dužnika, koja prelaze na stečajnog upravnika (član 55. ZSP), prestaju ugovori o radu radnika stečajnog dužnika (član 78.), potraživanja povjerilaca koja nisu dospjela otvaranjem stečajnog postupka smatraju dospjelim (član 40. stav 1.).

Otvaranjem stečajnog postupka pozivaju se povjerioci da u roku od 30 dana prijave svoja potraživanja koja imaju prema stečajnom dužniku u skladu sa članom 115. (član 50. stav 1. ZSP). Proizlazi da je stečajni povjerilac onaj povjerilac koji na dan otvaranja stečajnog postupka ima neobezbjeđeno potraživanje prema stečajnom dužniku, koje prijavi u roku iz člana 50. stav 1, u skladu sa članom 115. ZSP.

Iz navedenih razloga i po ocjeni ovog suda, za prijavu potraživanja stečajnih povjerilaca relevantan je momenat otvaranja stečajnog postupka, kako je pravilno zaključio drugostepeni sud, pa je neosnovano pozivanje revidenta da je u konkretnom slučaju relevantan datum podnošenja prijave potraživanja, odnosno datum održavanja ispitnog ročišta, koji su uslijedili nakon 01.01.2016. godine kada su ZIDZBS i ZIDZD stupili na snagu.

Nisu od uticaja na drugačije presuđenje inače tačni navodi revidenta da se Tabela potraživanja, koja prema člana 119. ZSP ima dejstvo pravosnažne presude u pogledu iznosa i ranga priznatih potraživanja, može ispraviti na zahtjev stranke koja uspije u sporu (član 121. stav 2. ZSP), obzirom da pobijana presuda nije utemeljena na razlozima nepromjenjivosti Tabele potraživanja, niti je to bio razlog preinačenja prvostepene presude od strane drugostepenog suda.

Odluka o troškovima postupka donesena je pravilnom primjenom odredaba člana 386. stav 1, člana 396. u vezi sa članom 397. stav 1. ZPP, Zakona o sudskim taksama ("Službeni glasnik RS" broj 73/08, 49/09, 67/13 i 63/14) i Tarife o nagradama i naknadama troškova za rad advokat („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/05), vodeći računa o uspjehu u parnici, a visina troškova je utvrđena u skladu sa osnovanim zahtjevom tužioca, pa nije bilo uslova da se odluči da svaka stranka snosi svoje troškove postupka, kako navodi revident, koju odluku sud može domijeti u slučaju djelimičnog uspjeha u parnici (član 386. stav 2. ZPP).

Iz svih navedenih razloga odlučeno je kao u izreci na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Zahtjev tužioca za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.050,00 KM je odbijen na osnovu odredbe člana 397. stav 1. ZPP, u vezi sa članom 387. stav 1. istog zakona, jer njegovo sastavljanje nije bilo nužno za vođenje parnice.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić